

Kvesarumsån

Borttagning av sättarpaket och bottenhöjning
nedströms Kvarndammen, Ludvigsborg

Martin Sommar

MILJÖVETARE OCH BIOLOG
NATURENTREPRENAD SYD AB

6 MAJ 2025

Områdesbeskrivning

Det föreslagna arbetsområdet ligger på fastighet Hörby Ludvigsborg 1:19. Åtgärden påverkar en gammal kvarndamm där utloppet i dagsläget regleras med ett sättarpaket. Kvesarumsån mynnar i Ringsjöarna och tillhör Rönneås huvudavrinningsområde.

Figur 1. Föreslaget arbetsområde på fastighet Hörby Ludvigsborg 1:19.

Kvarndammen i Ludvigsborg är ett av tre vandringshinder i Kvesarumsån som finns upptagna i VISS, de andra två är ett dämme vid Bjävröd och kvarndammen vid Bondemölla. Konnektiviteten i uppströms och nedströms riktning i vattendraget klassificeras som otillfredsställande. Enligt elfiskeregistret finns abborre, lake, mört, signalkräfta, ål och öring i ån.

Figur 2. Sättarpaketet vid Kvarndammen i Ludvigsborg.

Påverkade intressen

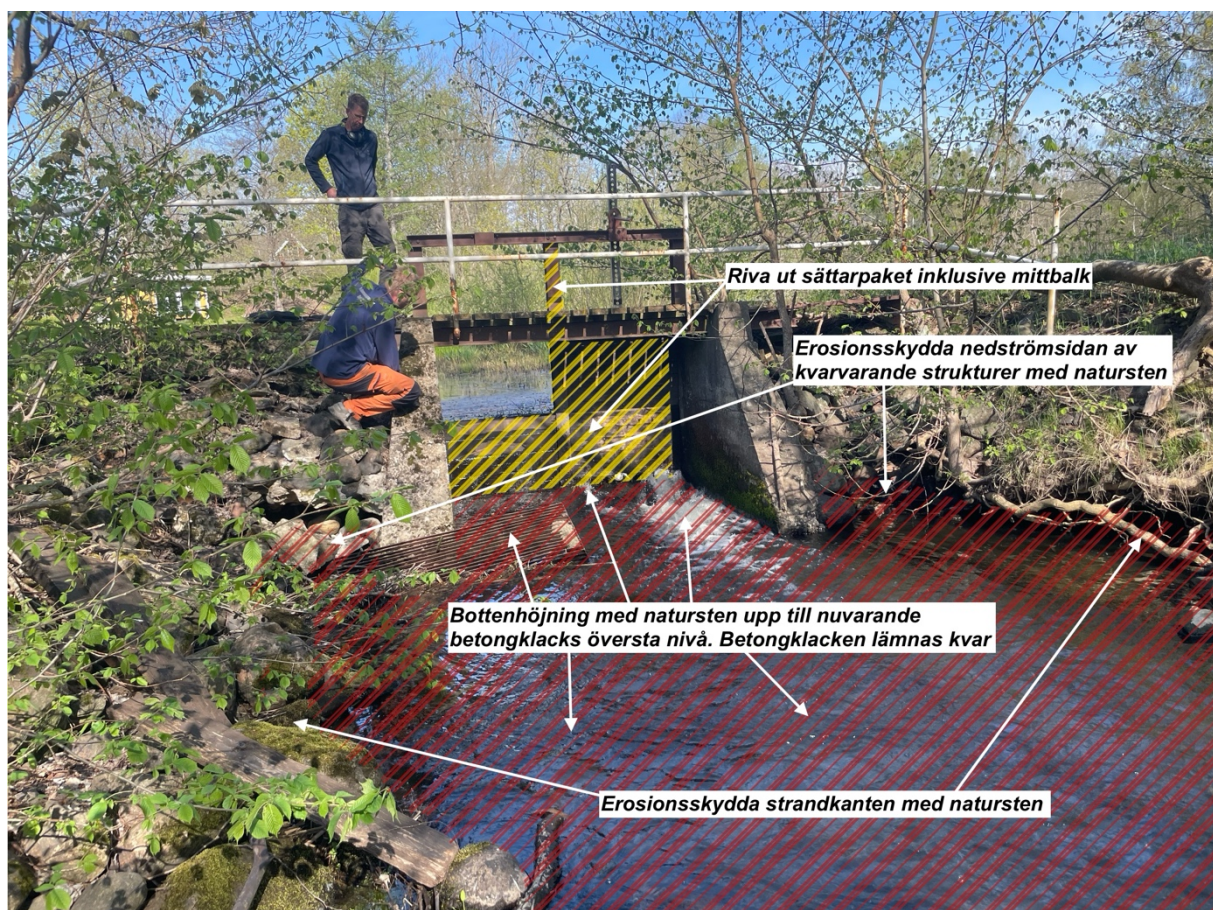
- Strandskydd

Åtgärdsförslag

För att förbättra konnektiviteten i uppströms och nedströms riktning vid kvarndammen föreslås att det sättarpaket som reglerar nivån i dammen tas bort (figur 3). Plankorna i sättarpaketet tas bort tillsammans med mittbalken. Övriga strukturer lämnas inklusive bron över.

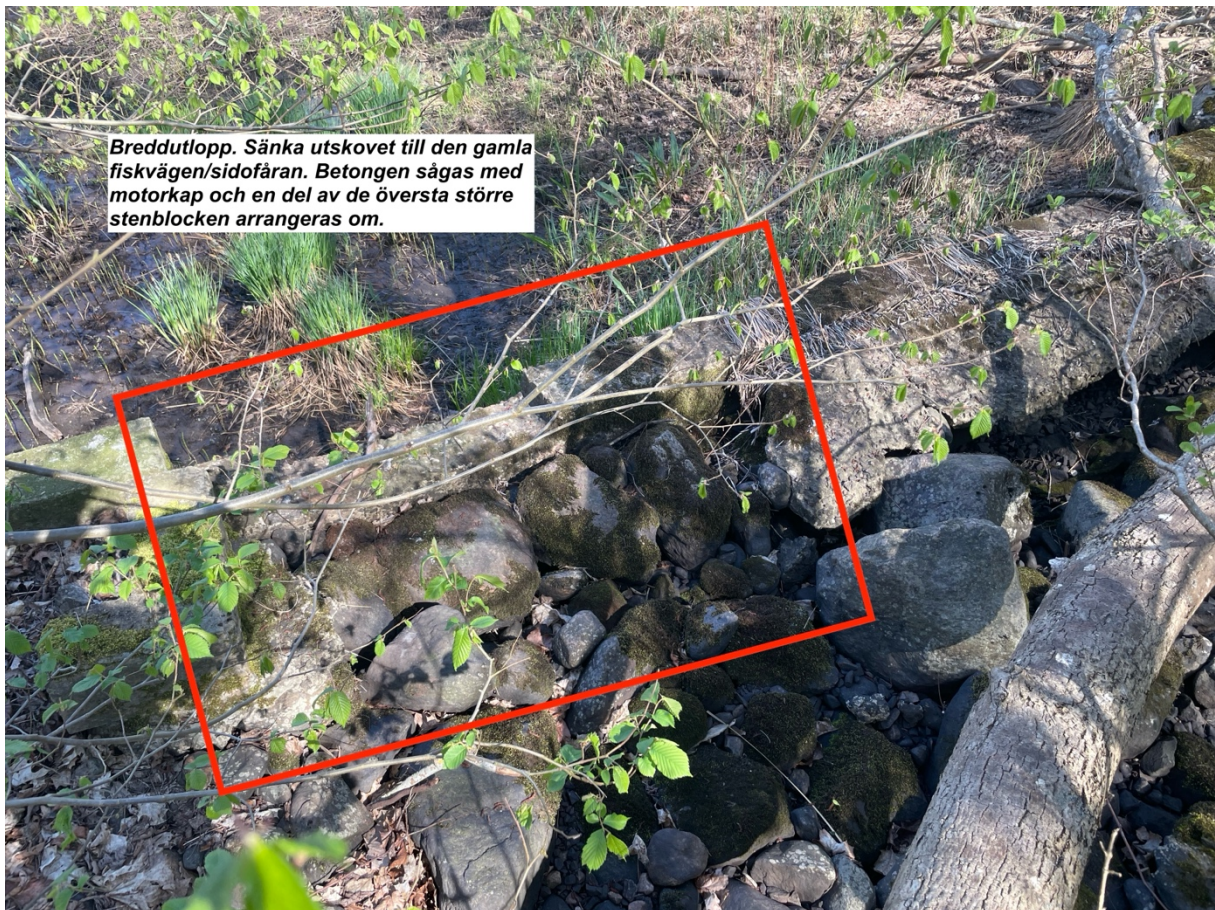
Sättarpaketet har en gjuten bottenplatta som ligger på en högre nivå än nedströms liggande botten. För att underlätta passage även under lägre vattenstånd höjs botten nedströms dämmet med natursten upp till befintlig högsta nivå för betongplattan.

Nedströmssidan av dämmet och slänterna precis nedströms uppvisar tydlig erosion på grund av hög flödeseffekt. För att motverka detta i framtiden erosionssäkras dessa områden med natursten.

Figur 3. Beskrivning av föreslagen åtgärd för att förbättra konnektiviteten förbi kvarndammen i Kvesarumsån, Ludvigsborg.

Ett 20-tal meter åt nordost längs dammvallen finns en äldre fiskväg/breddutlopp som idag är torrlagd till följd av läckage genom sättarna. Detta utlopp föreslås att sänkas genom att såga bort en del av betongen och att arrangera om en del av de större blocken precis nedströms. Detta görs för att underlätta utflödet ur den gamla dammen vid högre vattenföring (figur 4).

Figur 4. Utloppet ur kvarndammen till den gamla fiskvägen sänks för att underlätta avrinningen från dammen och minska dämningseffekten vid högre vattenföring.

Förväntad effekt

Med föreslagna åtgärder återskapas fria vandringsvägar för alla förekommande fiskarter, i båda riktningar förbi kvarndammen. Detta kommer att medföra att även mer svagsimmande arter som till exempel abborre och mört kan passera.

Åtgärderna kommer innebära något lägre vattenstånd än i dag i kvarndammen vid medelvattenflöde, men kommer inte påverka nivån vid hög- och lågflöde.